

Rockefeller vzor vseh Iz delavskega sveta. vzorov v varčnosti.

Optimisti še vedno verujejo, da se lahko bogato korporacijo ukroti z zakoni.

Trinajstletna Lena dolži svojega bratrancev in mater umora.

Bogate korporacije nerade plačajo davek.

Whiteston, N. Y., 24. oktobra.

Svetni Frank Taft je ustrelil sestri Saul Stier iz okraja Queen in nato se je zbarakidiral v svoji hiši. Deputiji so obkobili hišo in sest oblegalo ga je ustrelil.

Laredo, Tex., 24. oktobra.—Pri Ramos Arespe sta udarila skupaj sobni in tovorni vlak. Petdeset sob je mrtvih in mnogo jih je ranjenih.

New York, 24. oktobra.—Horner T. French, član poštnega društva, je bil obsojen na osemnajst mesecov ječe, ker je nastopil v ulogi zveznega uradnika, da je iz Edwarda R. Weta iz Highlanda parka izsesal 15 tisoč dolarjev. French se je priznal krivim.

Edward Donahue se ni priznal krivim in sodnik ga je postavil pod deset tisoč poročta.

Cleveland, O., 24. oktobra.—V zadnjem viharju na jezeru Erie se je potopil parnik "Merida". Parnikovo moštvo je štelo 23 oseb. Vsi so utonili. Erijsko jezero je s parnikom "Merida" povojnilo v zadnjem viharju štirje ljudje. Vseh oseb je utonilo pet.

New York, 23. oktobra.—John D. Rockefeller Jr. je pravi vzor varčnega človeka, ki "prevladuje" dobro, preden izda en cent za svoje potrebe.

Peljati se je imel iz Seal Harborja, Maine. Imel je pri sebi družbo in lastuje tudi več avtomobilov. Peljal se pa ni z avtomobilom, ampak z železnicijo. In ko so radi seveda hoteli izvedeti, zakaj se vodi z železnicijo in ne z avtomobilom, je "izraz varčnega človeka" storil, da prihrani s tem na cestnih obročih iz kavčuka. Lepa, če ima gazolin previsoko.

Cleveland, O., 23. oktobra.—Optimisti, ki verjamejo, da se bo železniško korporacijo ravno tako lahko oboudi kot sestradober poseljencev, da ne bodo vse lepo žena.

Policija, ki jim je bila več tednov za petami, molči o podrobnostih.

Milwaukee, Wis., 23. oktobra.—San Francisco, Call., 23. okt.—Tukaj so arretirali Grace Lamonte, bivšo igralko v hipodromu v New Yorku, in nekega Edwarda Barryja. Obožena sta, da sta umorila v goraži v Brooklynu dne 20. septembra "Dick" Weldona, rokoborbca, igralca za denar in promoterja športov.

Gdje. Lamonte je mlada in izredno lepa žena.

Policija, ki jim je bila več tednov za petami, molči o podrobnostih.

Milwaukee, Wis., 23. okt.—Dr. Arthur B. Emmons, predsednik na konvenciji Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci, je izjavil, da je največ krije, da umre veliko število otrok, ker so zdravniksi slabo plačani in morajo preveč delati.

Iz med vseh držav je na konvenciji zastopana najboljše Pennsylvanija.

New York, 23. oktora.—Parnik "Araphoe," lastnina Clydove parobrodne družbe, je prišel Lookout zgrubil krmilo v velikem viharju. Na parniku je bilo 17 potnikov.

Tako je kapitan potom brezženega brzozava poslal klic za pomoč. Parnik so druge ladje privlekle v loko.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Tako je kapitan potom brezženega brzozava poslal klic za pomoč. Parnik so druge ladje privlekle v loko.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje na državnemu univerzi v Madisonu, je predavala v domačih problemih pred delegati Ameriške zveze za preprečenje umrljivosti med otroci. Dejala je, da umre na delih več otrok kot v mestih. Našteli je tri vzroke: slabe zdravnikske dejavnosti, pomanjkanje postrežne in pomanjkanje domače pomoči.

Milwaukee, Wis., 23. oktora.—Gdje. Elizabeth Kelley, ki podučuje

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Izbajo četrtino leta sedanje in presečke.
SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOST

Cene oglašev po dogovoru. Kupljajo se na vredno.

Narodna jedn.: Zdajšnjem države (Avstrija, Češka) in Canada \$5 na leto, \$1.50 na pol leta in \$6 na tri meseca; Chicago in New Jersey \$4.50 na leto, \$1.25 na pol leta, \$1.15 na tri meseca.

Naslov na vas, kar ima sklik s besedo: "PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovensic National Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays OWNED BY SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Avstrijski ministrski predsednik ustreljen.

Pri obloženi mizi z najokusnejšimi jedili sta zadeli krogli grofa Karla Stuerghka, ki ju je izstrelil dr. Friderik Adler, urednik znanstvenega socialističnega lista "Der Kampf". Brzojavka pravi, da je Adler ustrelil ministrskega predsednika, ker ni hotel sklicati parlamenta.

Grof Stuerghk je bil nasprotnik prednika, pravi predstavitev avstrijskega fevdaloklerikalnega militarističnega sistema, zategadelj lahko sodimo, da so bili vzroki mnogo večji, da je Adler ustrelil grofa Stuerghka, kot jih navaja brzojavka, dasi je nesklicevanje parlamenta ob času, ko simovi raznili narodov, živečih v Avstriji, uverjajo na bojniščih, že precej tehten vzrok.

Vse države, ki so zapletene v vojno, so sklicale od časa do časa parlament, da ljudski zastopniki izrečejo mnenje. Bil je sklican parlament v Rusiji, celo v Budimpešti na Ogrskem, le avstrijski črnožolci mogneti niso hoteli sklicati parlamenta za nobeno ceno.

Odkar je izbruhnila vojna so imeli krvniki polne roke dela. Marsikateri avstrijski podaniki, ki je spregovoril pár nepremišljenih besed, je prišel na večer, ali so ga pa postavili ob zid in ustrelili. Ječe so napolnili z moškimi in ženskami, s starčki in otroci, ki so izrekli le eno kritično besedo, ki ni bila všeč avstrijskemu žandarjem. Moje in fantje so padali na bojniščih, doma so žene, starčki in otroci umirali gladi, med njimi so se širile kužne bolezni. Suspendirane so bile vse državljanke pravice: svoboda govora, zborovanja in združevalna svoboda. Za časne je bila uvedene najstrožja cenzura.

V teku vojne so se vrstile razne ljudske demonstracije proti nevadljivemu položaju, ki so bile utopljene v potokih krvi in mnogo udeležencev je bilo vrženih v ječo. Nekaj dni, preden je bil ustreljen avstrijski ministrski predsednik, je brzojav sporocil, da je bilo na Dunaju ustreljenih sedem sto oseb pri demonstraciji. Podrobnosti o tem krovprelju, ki so ga priredili črnožolci mogneti, so iztale. O vseh teh dogodkih niso smeli pisati časnikarji, prihodki so le smeli, kar je bilo avstrijskim žandarjem z zlastimi vetrniki več.

V Avstriji imajo ustavo, a ta ustava je bila le na papirju, razmere so bile take kot pred letom 1848, ko je bil najnižji beric' se učakal nobog.

Od leta 1848, od leta revolucije, pa do danes so črnožolci državniki na Dunaju kolovatili staro pot Spomincvala, jih na revolucijo v letu 1848, ne poraz pri Kratjevem gradcu na Moravskem in sledi so ostali, ki je vplivala revolucija jugoslovanske žurčanije pred ustreljenjem leta in strila turški žurčan. Prisla je vojna, ves let je je moderniziral, le avstrijski mogneti so ostali pri starem fevdalnem sistemu kljub ustavi in morilnicam. Prav niso se ne žudi, ne je dr. Friderik Adler prijet za samokres in ustrelil ministarskega predsednika, ki ga je smatral za glavnega krijeva in najstrasnejšega zagovornika fevdaloklerikalnega sistema.

Ko so padli ostri streli v hotelu

Marsikateri na Dunaju, so bili svareni na črnožolce fevdaloklerikalne zvezne vest, da je bil ustreljen James Walton, alias James Gor-

de v Avstriji. Brzojav poroča, da so se obenem s streli vrstile velike demonstracije na Dunaju, katerim ni bila kos policija, in pretegana je bila brzojavna in telefonična zveza med Dunajem in Berlino. Svarilo je bilo torej glasno. Ali ga bodo vpoštevali avstrijski mogotci na Dunaju?

Ameriške vesti.

(Nadzirjevanje iz prve strani)

New York, 23. oktobra. — Žena George C. Searia, znanega borznega meščarja, je skočila iz tretjega nadstropja in obležala je mrtva. Na mizi je zapustila kratko obvestilo: "Ne morem ponavigati."

Detroit, Mich., 23. oktobra. — Ce se komu na svetu izplača spreobrnjevanje grešnikov, potem je ta človek "Billy" Sunday, nekdanji igralec z žogo, ki je obesil svojo prejšnjo obrn na klin in je postal misjonarski evangelist.

Zdaj je v službi vodopivev in dela propagando za prohibicijo. Tukaj je angažiran od 1. septembra do 5. novembra. Ko konča s spreobrnjevanjem "grešnikov" v mestu, odpotev v bližnji mestu Grand Rapids in Jackson, ki sta na programu.

V 41 dneh je bilo prejemkov 45.000.

Ko "Billy" dokonča svoje delo tukaj in v okolici, odpotev v Boston pridigovat pokoro.

Denver, Colo., 23. oktobra. — John Short, dasiravno obsojen radi vločna v ječo, je danes prost človeka, klub temu da še ni prestat svoje kazni. Stvar se je dogodila takole:

V juliju je Frank L. Bishop, sin bogatega bančnega predsednika, barval svoj voziček. Pri tem si je obleko zamazal z barvo. Mati mu je dejala, da naj madeže izčisti s trpetinovem oljem. Deček je vbojal in si pri tem namočil svoje hlače s trpetinom. Po končnem delu je zapalil enjune in ko je ogenj že pojmal, je vanj sunil z nogo. V tem trenutku se mu je vneha oblike. Deček je pričel klicati na pomoč in skušal je pogostiti ogenj. Seveda je bil njegov trud zastonj. Mimo je prišel pleskar John Short, ki je ravno dokončal svoje delo. Sledel je jopič in ga ovil okoli dečkovih nog. Posredilo se mu je pogasiti ogenj in rešiti dečku življenje, pri tem je pa dobil hude opsekline na rokah.

Pet tednov je deček ležal v postelji, nekaj tednov je hodil pobergijah in ko je ozdravil, se je dečkova mati pričela brigati za dečkovega rešitelja, da se mu zaviali.

Ko je dečkova mati prišla na dom rešitelja, je izvedela, da sedi v ječi radi vločna. Konferirala je z advokatom C. A. Irwinom, ki je šel na to k sodniku Wrightu in ga prosil, naj vlonica pomilosti.

Argumentiral je, da človek, ki zavasi svoje življenje, da reši življenje drugemu človeku, ne more imeti slabega sreca. Sodnik je vslil prošnjo in je ponilosil Shorta.

Pittsburgh, Pa., 23. oktobra. — Frederick J. Heisel je edini salunar v mestnem okrožju Charles. Salunarsko obrt je opravil skoz šest in trideset let in pravi, da je še do grla. Vložil je prošnjo in je bil prijet.

Če sodišče ugodi njegovu prošnji, bo lahko salun oddal vsakemu, ki bo vprašal, da ga kupi.

Joplin, Mo., 23. oktobra. — Nekil J. H. Johnson je vstavil voz učne zelene in umoril sprevođniku Eurouro po izvršenem zločinu. Heisel je bil že v zaporu in priznal je, da je izvršil hudo delo. Izgovarja se, da je bil pijan kot klada in vedel, kaj dela.

Zločin je napravil veliko razburjenje v mestu in slišali so se glasovi, da ga linčajo. Oblasti so ga takoj vzele iz ječe in ga skrili.

Splošno sodijo, da je eden tolo-

vajec Louis Moury, ki je v družbi

Martin Brophyja pobegnil iz o-

strijenskega zagovornika fevdal-

oklerikalnega sistema.

Ko so padli ostri streli v hotelu

Marsikateri na Dunaju, so bili svareni

na črnožolce fevdaloklerikalne

zvezne vest, da je bil ustreljen James Walton, alias James Gor-

Photo by American Press Association.

Ogromen denar potrosita buržoazni stranki v volilni kampanji za svojega kandidata. Taka agitacija stane denar in buržoazni stranki ga izdajata s polnimi rokami, da zmešata ljudstvo in ga odvrneta od socializma.

Sliko predstavlja harlekinado v volilni kampanji v New Yorku. Take harlekinade ne morejo napraviti v tista na zavednega delavca, ker bo zavedno delavstvo dne 7. novembra glasovalo za Benson in Kirkpatricka, kandidata socialistične stranke, ki sta predstavnika zahtev modernopolitično organiziranega delavstva.

don, star 23 let, ki je priznal policiji, da je oddal strel, ki je ranil stražarja, spremljajočega blagajnika Burroughs Adding Machine družbe.

Dne 4. avgusta je bil blagajnik omenjene družbe oropan za \$30,000 in po izvršenem ropu so tolovali izginili s plonom, kakor da jih je zemlja požrla.

Detroit, Mich., 23. oktobra. — Zadnji vihar, ki je divjal na jezeru Erie, je zopet zahteval svoje žrtve. Potopili sta se dve ladji in utonilo je šest oseb.

Los Angeles, Cal., 23. oktobra. — Tukaj so arretirali 64letnega Benjamin L. Baretta, ki je poznani kot bogat človek, na obtožnico, da je v Santa Monici umoril svojo ženo in pastorka. Policija trdi, da je po izvršenem zločinu trupli sežgal.

Obbeville, S. C., 23. oktobra. — Drhal je vzel iz ječe zamorec Anthony Crawforda, ki je bil arretiran, ker je udaril nekega belopotevne.

Civilizacija v južnih državah je hudo šeja.

Buffalo, N. Y., 23. oktobra. — Tolovljaj so ustavili tovorni vlak

na Central keleznici blizu Elmsdale, ki je bil na to k sodniku Wrightu in ga prosil, naj vlonica pomilosti.

Ko je dečkova mati prišla na dom rešitelja, je izvedela, da sedi

v ječi radi vločna. Konferirala je z advokatom C. A. Irwinom, ki je šel na to k sodniku Wrightu in ga prosil, naj vlonica pomilosti.

Argumentiral je, da človek, ki zavasi svoje življenje, da reši življenje drugemu človeku, ne more imeti slabega sreca. Sodnik je vslil prošnjo in je ponilosil Shorta.

Pittsburgh, Pa., 23. oktobra. — Frederick J. Heisel je edini salunar v mestnem okrožju Charles.

Salunarsko obrt je opravil skoz šest in trideset let in pravi,

da je še do grla. Vložil je prošnjo in je bil prijet.

Če sodišče ugodi njegovu prošnji,

bo lahko salun oddal vsakemu,

ki bo vprašal, da ga kupi.

Joplin, Mo., 23. oktobra. — Nekil J. H. Johnson je vstavil voz

učne zelene in umoril sprevođniku

Eurouro po izvršenem zločinu.

Heisel je bil že v zaporu in priznal je, da je izvršil hudo delo.

Izgovarja se, da je bil pijan kot klada in vedel, kaj dela.

Zločin je napravil veliko razburjenje v mestu in slišali so se

glasovi, da ga linčajo. Oblasti so

ga takoj vzele iz ječe in ga skrili.

Splošno sodijo, da je eden tolo-

vajec Louis Moury, ki je v družbi

Martin Brophyja pobegnil iz o-

strijenskega zagovornika fevdal-

oklerikalnega sistema.

Ko so padli ostri streli v hotelu

Marsikateri na Dunaju, so bili svareni

na črnožolce fevdaloklerikalne

zvezne vest, da je bil ustreljen James Walton, alias James Gor-

de v Avstriji. Brzojav poroča, da

so se obenem s streli vrstile velike

demonstracije na Dunaju, katerim

ni bila kos policija, in pretegana

je bila brzojavna in telefonična

zveza med Dunajem in Berlino.

Svarilo je bilo torej glasno. Ali ga bodo vpoštevali avstrijski mogotci na Dunaju?

Ameriške vesti.

(Nadzirjevanje iz prve strani)

Bayonne, N. J., 23. oktobra. —

Newyorski dnevnik "Call" je po-

slal svojega poročalca v Bayon-

ne, da preide, kako je gospodar-

ja politička ob času stavke

Preporočale je proučel, da je

policija ravnala pet in štiri deset

stražarjev se poleg onih 38 stražarjev, ki so dobili zdravniško

pomoč z bolnišnico.

Teh

Evropska vojna in vešti iz inozemstva.

Nadaljevanje in prve stvari

Solun čez Pariz, 23. okt.—(Uradno.) Bolgari so včeraj napadli z veliko silo nove srbske pozicije ob Černi, toda bili so premagani in Srbi so zavdali napadom velike izgube. Slabo vreme utira operacije na drugih krajih fronte, z kljub temu smo napredovali na desnem bregu Vardarja.

Solun čez London, 23. okt.—(Uradno) Vsled slabega vremena smo omogli operacije na lokalne spopade s patroljami.

Berlin, 23. okt.—(Uradno) Bitka ob Černi se še zmiraj nadaljuje. Nemške čete so se udeležile tamsošnjega boja.

KRAVI BOJI OB SOMI.

Pariz, 23. okt.—(Uradno) Naše so okupirale hrib št. 128, ki se nahaja med močno utrjeno nemško pozicijo Transloy in Sailly-Sailliselou. Južno od somške zemelje so Nemci priredili močan pretnapad z namenom, da zadržijo naše čete, ki se pomicajo proti Peroni, toda napad je bil odprt.

Drugi pretnapad na gozd južno od Chaulnesa je bil dočela uspešen, ranjenih, ujetih in izgubljenih 4.400.000 mož, vsled česar Avstrija še vedno razpolaga z milijoni vojakov.

Villa je uničil 2000 mož Carranzine armade.

San Antonio, 23. okt.—General Carlos Ozuna, najboljši general v Carranzini armadi, je obležal mrtv in z njih vred je padlo kakih 2000 mož v bitki z Villinimi četami pri Palomasu, nedaleč od mesta Chihuahua, ki se je končala zadnji petek. Villa, ki je osebno poveljeval svojim četam, je zmagal na celi črti.

Mexico City, 23. okt.—Včeraj so se vrstile volitve po vsi Mehiki za delegata in njih namestnike v ustavnem kongresu, ki se ima sniti 1. decembra. V Mexico City so bili izvoljeni vsi Carranzini kanclatje.

BIVŠI BOLGARSKI MINISTER MORA V 10LETNO JEČO.

Pariz, 23. okt.—Iz Sofije počela, da je bil dr. N. Genadijev, bivši bolgarski minister zunanjih zadev, obsojen na deset let ječe zaradi poneverjenja. Genadijev je bil zapleten v neko slapsko afero, vsled katere je bila država ogoljufana za več milijon dolarjev. Obtožen je bil tudi velenje, da je še pred vojno prodal Avstriji neke diplomatske tajnosti, toda ta obtožba je bila zdaj umaknjena, ko je Bolgarija zaveznička Avstrije.

NOVE CANADSKE ĆETE NA ANGLEŠKEM.

Halifax, N. S., 23. okt.—Glasom uradnega poročila je 13. t. m. odplul iz tukajšnje luke transport z 276 častnikami in 5529 možmi nove kanadske armade, ki se je pred kratkim izkrala na Angleškem. Transport je odplul pet dni po tistem, ko je nemška submarička U-53 potopljala ladje ob ameriškem obrežju.

NEMŠKI EROPLANI NAD ANGLEŠKO LUKO.

London, 23. okt.—Vojni urad nazušava, da je včeraj dospel sovražni eroplani nad utrjeno luko Sheerness ob ustju reke Thames, ki se nahaja nekaj milj od Londona. Letalec je vrgel stiri bombe, ki pa niso naredile nobene škode.

Pariz, 23. okt.—Vojni urad počesa: Naši avijatki so včeraj zrušili stiri nemške eroplane na fronti ob Sommi in pet drugih se je moralo spustiti na tla v stanju poškodbe. Adjutant Dorme je spravil na tla petnajstega sovražnega letala. V noči 21. t. m. je šest naših eroplakov bombardiralo železniško postajo v Courcellesu izločeno od Metza. 180 bomb 120-milimetrskega kalibra je bilo vrenih na kolodvor in tračnice: skoda je bila velika.

U-53 JE POVZROČILA MILJON DOLARJEV ŠKODE NEMČIJI PROTESTIRA.

Kristianija, 23. okt.—Nemški poslanik je izročil protestno noto, kjer je zadržala prepovedala bojnim submaričkim vojskujocih se držav dohod v svoje luke. Ministrstvo je na včerajšnji seji razpravljajo o noti, toda odlok še ni bil obelodanjen. Govori se, da je nemški poslanik zagrozil norvežki vladi, da Nemčija ne bo trpela nikakršnega embarga proti podmornicam. Norvežko časopisje so

GREŠKA ARMADA INTERNI-RANA.

London, 23. okt.—Iz Aten javlja, da je general Sarrai predložil zahtevo grškemu kralju, da mora takoj premakniti svoje čete iz Tesalije in odstopiti zavezničkim poveljnikom ves bojni material. Tesalija je v ozadju macedonske fronte, kjer se bore zaveznički, in zahteva se glasi, da morajo grške čete premestiti v Morejo, ki je na najbolj južnem koncu Grške. Splošno mnenje je, da namenjava entanta internirati lokalno kraljevo armado na takem kraju, kjer ne bo škodljiva.

AMERIŠKI ŽIVEŽ NA POTU V SIRIJO.

New York, 23. okt.—Ta teden odrije parnik zvezne mornarice, naložen z živežem in oblike v vrednosti \$700.000, v Bejrut, Sirija. Živež in oblike je namenjena armenskim ubožnikom, katere so pregnali Turki iz njihovih bivališč.

AVSTRIJA JE IZGUBILA 4.400.000 MOŽ.

Rim, 23. okt.—Italijanski generalni štab naznana, da je Avstrija v 26 mesecih vojne mobilizirala 7.400.000 mož med 18 in 50 letom starosti. V tem času je bilo ubitih, ranjenih, ujetih in izgubljenih 4.400.000 mož, vsled česar Avstrija še vedno razpolaga z milijoni vojakov.

Villa je uničil 2000 mož Carranzine armade.

San Antonio, 23. okt.—General Carlos Ozuna, najboljši general v Carranzini armadi, je obležal mrtv in z njih vred je padlo kakih 2000 mož v bitki z Villinimi četami pri Palomasu, nedaleč od mesta Chihuahua, ki se je končala zadnji petek. Villa, ki je osebno poveljeval svojim četam, je zmagal na celi črti.

Mexico City, 23. okt.—Včeraj so se vrstile volitve po vsi Mehiki za delegata in njih namestnike v ustavnem kongresu, ki se ima sniti 1. decembra. V Mexico City so bili izvoljeni vsi Carranzini kanclatje.

BIVŠI BOLGARSKI MINISTER MORA V 10LETNO JEČO.

Pariz, 23. okt.—Iz Sofije počela, da je bil dr. N. Genadijev, bivši bolgarski minister zunanjih zadev, obsojen na deset let ječe zaradi poneverjenja. Genadijev je bil zapleten v neko slapsko afero, vsled katere je bila država ogoljufana za več milijon dolarjev. Obtožen je bil tudi velenje, da je še pred vojno prodal Avstriji neke diplomatske tajnosti, toda ta obtožba je bila zdaj umaknjena, ko je Bolgarija zaveznička Avstrije.

NOVE CANADSKE ĆETE NA ANGLEŠKEM.

Halifax, N. S., 23. okt.—Glasom uradnega poročila je 13. t. m. odplul iz tukajšnje luke transport z 276 častnikami in 5529 možmi nove kanadske armade, ki se je pred kratkim izkrala na Angleškem. Transport je odplul pet dni po tistem, ko je nemška submarička U-53 potopljala ladje ob ameriškem obrežju.

NEMŠKI EROPLANI NAD ANGLEŠKO LUKO.

London, 23. okt.—Vojni urad nazušava, da je včeraj dospel sovražni eroplani nad utrjeno luko Sheerness ob ustju reke Thames, ki se nahaja nekaj milj od Londona. Letalec je vrgel stiri bombe, ki pa niso naredile nobene škode.

Pariz, 23. okt.—Vojni urad počesa: Naši avijatki so včeraj zrušili stiri nemške eroplane na fronti ob Sommi in pet drugih se je moralo spustiti na tla v stanju poškodbe. Adjutant Dorme je spravil na tla petnajstega sovražnega letala. V noči 21. t. m. je šest naših eroplakov bombardiralo železniško postajo v Courcellesu izločeno od Metza. 180 bomb 120-milimetrskega kalibra je bilo vrenih na kolodvor in tračnice: skoda je bila velika.

U-53 JE POVZROČILA MILJON DOLARJEV ŠKODE NEMČIJI PROTESTIRA.

Kristianija, 23. okt.—Nemški poslanik je izročil protestno noto, kjer je zadržala prepovedala bojnim submaričkim vojskujocih se držav dohod v svoje luke. Ministrstvo je na včerajšnji seji razpravljajo o noti, toda odlok še ni bil obelodanjen. Govori se, da je nemški poslanik zagrozil norvežki vladi, da Nemčija ne bo trpela nikakršnega embarga proti podmornicam. Norvežko časopisje so

PROSVETA

glasno podpira vlado in zahteva da vzdrži svoj prvični odlok.

Medtem pa operirajo nemške submaričke ob norveški obali in ustavlja ter preiskujejo ladje, ki zapuščajo pristanišča. Norvežki parnik Roimann je bil včeraj torpediran po nemški podmornici.

stopnikih v Ameriki. Blago je odšlo v New York in je bilo tam načrtovalo na holandsko ladjo, katera je imela nalogo, da odpelje blago na Holandsko, kamor se je glasil vozni list zaradi angleške blokade; od tam bi imelo iti pa v Nemčijo. Nemška vlada je prevzela vso odgovornost za blago — ni pa nikdar pomislila, da si ga uniči ona sama! Kapitan Rose, ki je pripeljal submaričko U-53, ni seveda znaš, da je na holandski ladji nemško blago, zato je ukazal izstreliti torped in nemških milijon dolarjev je šlo na dno. Uradniki družbe Western Electric ne morejo vedeti ničesar o kaki kupčiji z nemško vlado.

RUSIJA IN NEMČIJA ZA SE-PARATEN MIR?

Cambridge, Mass., 21. okt.—Hugo Munsterberg, nemški profesor psihologije na harvadskem vseučilišču, je danes dejal v svojem govoru pred International Polity Clubom, da ve iz zanesljivih virov, da sta Nemčija in Rusija pripravljeni podpisati separaten mir pred prihodnjo spomladjo na kar se bo iz tega miru porodila zveza med Nemčijo, Rusijo in Japonsko. "Iz zanesljivega vira vsem", je rekel Munsterberg, "da je Rusija iz tira, napol bankrotirana in izstradana in bo drage volje podpisala mir preden pride spomlad. Večina nemškega naroda želi zvezo med Nemčijo, Avstrijo, Rusijo in Japonsko in stara Bismarckova tradicija je, da mora biti Nemčija prijateljica Rusije."

Za zabavo in kratek čas.

Sedaj še ne.

Prije je dvanajstletni dijak v trafiku in zahteval cigaro.

Trgovec ga začudeno vpraša:

"Kaj ti že sedaj kadiš?"

"Sedaj še ne!" — odgovori dijak — "ampak popoldne, ko grem iz šole."

Ozdravila je.

Neka starejša gospa, si je vedno domišljala, da je bolna. Ko se je odpravila v toplice je zahtevala od svojega zdravnika, da kolegu v toplicah razloži njen bolezni. Zdravnik napiše list svojemu kolegu, ter ga da vede, da ga ponese s seboj v toplice in ga da tamošnjemu zdravniku. Med potjo je gospa močno triča radovnost, kako je opisal zdravnik njen bolezni. Ni se mogla premagati, odprela je pismo in čitala slednje:

"Dragi mi kolega! Evo posljam Ti civilizirano opico, nadarjeno z vsemi lastnostmi te sorte. Primi jo čvrsto v pest! Zdrava je kakor rimocer, ampak njen denarnica je nabita — — — Sapisuti sat."

Tvoj Valle."

Gospa pozeleni ježe in se s njivo v vlakom vrne domov. Ozdravila je popolnoma. Zdravnikov tek je izvrstno pomagal.

Dobil zaslugo za njegovo vrednost.

Casnik National Labor Tribune, uradno glasilo za zadnjih pedeset let za Pittsburgske delavce, je vodil boj proti slabim patentiranim zdravilnim oglasom. Njih zastopniki so pregledali na tisočem pisem v katerih se hvale Bolgarski kričilni čaj naših odjemalcev. Labor Tribune prihaja Bolgarski Krvni Čaj oglas, kjer ve, da je dobro vrednostno zdravilo. Ženske še posebno hvalejo Bolgarski Krvni Čaj. Ta čaj pomaga hitro za prehlad in se kaj lahko napravi pri vsaki družini.

Naj rojak Peter Bilavich, Mine No. 2, Staunton, Ill., nam je pisal sledete: "Posljite mi še stiri zavojne Bolgarskega Krvnega Čaja. ker ta izvrstno deluje meui in vsej moji družini."

En velik škatlasti Bolgarskega Krvnega Čaja, ki trajá za pet mesecov, posljemo za en dolar kamorkoli v Canada pa za \$1.20.

Marvel Products Co., 5 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pripomba: Ako hočete poslati tev osigurati, posljite 10c vel.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila
1904

Podpora Jedinota

Inkor. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

UPRAVNI ODROR:

Predsednik: John Vogrič, box 214, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkov, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Josip Kubelj, 9469 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708, So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Malek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNÍ ODSEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Cannonsburg, Pa.

Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tauchar, 674 Ahay Ave., Rock Springs, Wyo.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, 811—95th Ave., New Duluth, Minn.

Anton Peterlin, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Jože Radiček, 679 box, Smiths, Pa.

Rudolf Pleteršek, 436 box, Bridgewater, Pa.

Albin Hočevar, 18 Beard Ave., Detroit, Mich.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zavrtnik, 2821 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

P. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DEBARNE ZADEVE IN STVARI, ki se ticejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

TAJNIŠTVO S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na

JOŽE AMBROŽIČ: PREKRŠEVALEC.

Zgodovinski roman.

(Nadalevanje)

Nad Radečami, kjer dela Sava precejšen ovinok na mali planjavi, je bilo shajališče. Tam je čakal tudi kmet s sinom po naročilu Roka z velikim splavom. Ob dveh popolnoci so prišli zadnji in tedaj se je začel razvijati načrt.

"Napadem jih v soteski, katera mi je znana," je dejal mož, ki je bil doma v obližju. In ko je se opisal druge ugodnosti, da je namreč soteska ozka in sredi gozda, so bili vsi zadovoljni in začeli so se takoj pripravljati.

Konje so peljali v gozd, kjer so čakali za vsak slučaj. Možje so stopili na stopl, par močnih rok je prijelo za dolge drogove in kmalu načrto je soplav dréhal kakor duh po Savi.

Uro pozneje so že stali na cesti, ki vodi mimo Savinje skozi sotesko. Na eni strani ceste je stala navpična, skalnata stena in zelo se je človeku, kakor da visi naprej nad cesto. Na drugi strani je pa bila voda, dasi ne globoka, vendar z nedostopnim obrežjem. Gole skale so stale ravno tako navpično kakor tokraj ceste.

Ozka cesta, da se je komaj jezdec ognil jezdecu je zavita bila sred soteske, da se ni videlo iz enega konca na drugi.

"Kakor past," je dejal širokopleči mož, ki so ga klicali za Stržena. "Ta konec bom zaprl jaz s svojo četo in nihče ne uide."

"Drugega pa jaz," dejal je Rok. "Ko boste zadnji odšel v sotesko, ustrelite! Ne varujte konj! Niti eden ne sme pobegniti. Če le eden uide imamo jutri vse gradove za seboj. Ko budem mi na gornjem koncu zaslišali strele, bomo znali, da je zadnji martoloz v soteski."

Položio je stopilo na stran in Stržen jim je ob uhodu odkažal prostore za skalami. Ostali so pa krenili z Rokom na drugi konec.

"Držite se dobro!" je še zaklical Stržen za njim.

"Budem videli na katerem koncu jih več pobjegne," se je pošalil nekdo iz Rokove čete.

Na drugem koncu soteske je razpostavil Rok svoje ljudi. Tiste, ki so imeli pištola, je postavil na rob, druge z meči pa k izhodu. Tihi je postal v soteski, kakor da ni žive duše tam, le v vrstah prekrševaleci je zašepetal ta ali oni sosedu na uho, ali se je pa čul pridružen udarjeni peses, ko je ta ali oni odprli petelinu na pištoli in pogledal, je li krenen na pravem mestu in če je smodnik suh.

"Samo, da ne bi kaj sumili!" je zašepetal Rok svojemu sosedu na desni.

"Cisto nič," je odvrnil oni. "Slišal sem, da jih že ves teden vodijo od gradu do gradu in še nikjer se jim ni nihče zoperstavil."

Začelo se je že po malem svitati in preteklo je že par ur, ali vojakov s prekrševaleci še ni bilo. Jutro je bilo nenavadno gorko in gorak veter je vlekel po soteski. Rok se je ozrl v nebo in rekel, tiho: "Nevihto dobimo še predpoldne."

"Da bi vsaj že prišli!" je odvrnil nestrnpo njegov sosed, kakor da se mu ne ljubi govoriti o vremenu.

Začelo se je daniti in skale z grmovjem so se začele pologoma oblikovati v temi. Oglasili so se ptiči in prvi — solnični žarek je pozlatil hrib nad Savo. Tedaj se je začula pesem na cesti skozi sotesko. Zategnjeno in pretresljivo je zvenela med peketanjem konjskih kopit. Jokajoče, ihčeče in zopet veselo in razposajeno, je pevce poljubno zlival čustva v glasove. V teh glasovih je bilo nekaj, kar človeka očara, ako tudi ne razume besed, in ga učenote priklenje na mesto.

Pesem je utihnila in Rok je zamurnal: "Spanci so — bud boj bode. Pripravite se!"

Roke so se tesneje odprijele ročajev pištol in mečev. V sreča se je pa naselil pogum in jeza občenem.

Na ovinku v sred soteske se je pokazal jezdec in takoj za njem drug. Jezdili so posamezno ali pa dva skupaj radi ozke ceste. Kakih dvajset jih je jezdilo v ospredju. Puške so jim visele preko pleč, samo ta ali oni je imel dolgo sulinco v rokah. Za njim so šli pa ujetniki bosi in gołoglav. Po dva in dva sta bila zvezana skupaj za roke z vrvjo in zabrekni prsti in roke so pričale, da so že nekaj časa vrvni na njihovih rokah. Od blizu so jih bili odvzeti pasovi in porezani gumbi, da so morali z drugo roko držati hlače kvísko in je bil vsled tege beg nemogoč. Prepadieni, blidi obrazzi z modrimi lisami so dokazovali jasno o tepežu po gradovih in usamostanilih tez se med potjo do vojakov.

Pogled na te mučenike je navdal Rokovo in Strženovo krdele z velikim srdom in le s težavo so se premagovali, da niso naskočili takoj.

Prvi jezdec se je že približal k izhodu soteske in je bil ravno pod napadalec, vendar se niso padli strelji v ozadju.

"Veltko jih je," si je mislil Rok in ni vedel, kaj bi storil.

Se par korakov in prvi jezdec s konjem bi bil iz nevarnosti. Konj je zahrskal, čutec ljudi v ozadju. Tedaj se je pa čulo streljanje v ozadju.

Vojaki, ki so pridržali konje in prisluhnili, so v tem času že udarila prva salva iz skalnatih stene na cesto. Šest jih je padlo raz konj in sledili so zapeljali in povzročili nered. V drugič je poselil za skalami in zopet jih je nekaj poljubno počaleti ceste. Pištole so bile ozstreljene.

"Z mecem nad stje!" je zakričal Rok in že to se je uveljavila k izhodu.

Vojaki, videc, da so v pasti, so napeli zadnje stete, da proderejo s konji po Savinju novzgorati, tam so prišli v pest drugi četi, katero je Rok tudi posavil in radi oddaljenosti niso mogli streljati. Zasluža se je zopet salva ali močje so bili preizburjeni, roke s pištolami so se tresle in

jako slabo zadevale cilj. Vojaki so zasobili ostroge v konje z namenom, da jih zapode med knete.

Le po njih!" je vpil Rok in kmetje so skočili naprej in odbrili naval. Nekaj vjetnikov se je oprostilo in pobralo meče padlih vojakov, s katerimi so naskočili kot tigri vojake izza hrbita. In to je odločilo. V par minutah so ležali vojaki mrtvi po soteski.

"Nazaj, na pomoč Strženu!" je kričal Rok in stekel po soteski mimo jetnikov in kmetje so drli na njim. Stržen je imel težje delo kakor Rok. V ozadju je jezdilo več vojakov in on je imel enako število mož kakor Rok. Četrtna jih je že padla in on sam je kravzel na glavi, vendar je še pogumno zapiral uhd, dokler ni Rok prihitev na pomoč. Vojaki so se vrtili na konjih in se zaganjali s sulicami v vrste kmetov. Slednji so jih odbijali s točo kamenja. Konji, zadeti od kamna, so hreščali in delali obupne skoke na stran. Ko je Rok naskočil s kmeti in s celim krdelem oproščenih ujetnikov je nastal pravi mete. Vojaki so se branili z meči in sulicami, ker puške so imeli že izstreljene in nabijati ni bilo časa.

"S kamenjem po njih!" je zavplil nekdo in tropa jetnikov je stekla k vodi in že se je sipalo kamenje kakor toča po vojakih. Nekaj jih je popadalo raz konje, drugi so pa dvignili roke in prosili milosti. Ali milosti ni bilo v nobenem sreči. Čimbolj se je ožil krog vojakov, tembolj je letelo kamenje od vseh strani na nje. Končno so se zagnali kmetje z meči med nje.

Vedno bolj se je manjšalo število vojakov. Ako ni bil zadet vojak, je bil konj in pokopal jezdec pod seboj. Ostali so poskakali na tla, da bi se lažje branili kamenja, ali prekrševaleci so se kakor pobesneli navalili z vso silo. Par kmetov je padlo mrtvih in nekaj je bilo ranjenih, v soteski pa je izdihnil zadnji vojak.

Prekrševaleci, posebno osvobojeni jetniki, so se hoteli vrčeti po mrtvih vojakih, ali Rok je na vse načine branil.

"Slečite vojake in jih pomečite v Savinjo!" je kričal nad njimi.

Nekateri so ga ubogali, drugi so pa hoteli pasti po mrljeh in jih razsekati. Tak je bil njihov srd.

Rok je mahal z rokama, klel in kričal toliko časa, da je nadvladal četo.

"Kam greste sedaj, ko ste prosti?" je vpil da je odmevalo po soteski. "Domov ne, ker bi vas zopet zaprli. K luteranskim grajsčakom ne smete, h katoliškim pa še manj. Saj so nas sporazumno dali zapreti. Kam tedaj?"

Med prekrševaleci je nastala tihota in čulo se je samo hropenje erkajočih konj.

"Edina pot vam je odprta na Stajersko in čez Muro na Ogrsko. Ker voda tudi tam cesar Ferdinand, ki se lahko skrijete pri ljudeh, ki govore tudi naš jezik. Da pa pride tja bolj varno, slečite vojake in denite njihovo oblike naase."

"Imam ženo in otroke," se je oglasil nekdo.

"Najprvo pojrite vi, mi že poskrbimo, da pridejo tudi žene in otroci za vami."

Začelo se je marljivo delo v soteski. Slačili so mrtve vojake in jih metali v vodo. Polovili so konje, kateri so ostali nepoškodovani in jih postavili v red na cesto. Kar je bilo cernjenih, so jih zvalili z vojaki vred v Savinjo. Rok se je ozrl v nebo in dejal: "Nevihto bode, Savinja narnste in jih odnesu v Savo."

Ko je solnce vstalo, na obzorju, so prekrševaleci že sedeli v vojaških oblekah na konjih, ubite kmete so sprva mislili pokopati, ker niso imeli orodja in poleg tega so bila še kameňata tla, so jih zložili na breg Savinje.

Stržen si je obriral kriča, prekržal se in začel moliti. Molil je za njihove duše in mojze, ki so pred nekaj trenotki divjali kakor divja zver, so stali v sklonjenimi glavami in odgovarjali na molitve pobožno in zdihajoče. Nato so jih pomečali med vojake v vodo.

Kmalu tem ni bilo nikogar več v soteski. Napadaleci so hiteli čez gozdove domov, med tem ko so prekrševaleci v vojaških oblekah jezdili v diru proti Ogrski.

Okrug opoldne je udarila nevihta in lilo je neprestanost nekaj ur. Savinja je vidoma naraščala in kmalu se je začel pomikati mrtvaški spreved pod noji v Savo.

Ko so drugi dan proti večeru zopet zaplapali kresovi po hribih Štajerske, naznunajoč, da je Turci na pohodu v deželo, je dejal Rok stojec na pragu: "Zadnji sled je izbrisani."

Kmalu potem so se zbirale žene in otroci in se pripravljale na bojko pot k cerkvi "Materi milosti" v Tisini na Ogrskem. V resnici so šlepa za svojimi možmi.

Star mož s sivo brado je nosil pred njimi križ. Bil je tisti starec, ki je rekel na ponočni seji v Rokovi koči, da nima več kaj izgubiti na svetu.

Tisina je še dandanes središče prekmurskih Slovencev. V srednjem veku bili so mu gospodarji po večini grofi Szezhy.

* * *

Bilo je leto dni pozneje. Na Višnjegorski grad je prišel predikant oznanjeval novo vero. Vsej služničadi in kmetom v okolici je bilo zaučano, da ga morajo iti poslušati v grajsko kapelo. Rok se je pokoril ukazu, in da ne bi slutili njegovi sovorniki sumnje, je nagovarjal še druge.

Na pričnici, kjer je stal po navadi grajski kapelan in dolgočasno priporočeval večjidel o slavnih delih Višnjegorskih, ki so v zvezi z bogom, je sedaj stal luteranski predikant. Njegove oči in besede so bile kakor strela in tako prepričevalne, da si jih moral verjeti.

Pobijal je staro vero kot stvar, ki je že preživel svoj čas, dokazoval je, da je celibat duhovnem le v nespole in da oznanjuje čisti evangelijski, kakršnega je učil Kristus. Nudil je obhajilo v obeh podobah.

"Ta pa zna, ta menili so se kmetje domovske. Drugace zna, kakor naši gospodje."

(Dalej sledi.)

Iz življenja Tomaža Križaja.

Povest. Spisal Josip Hrastar.

(Konec.)

In Milena je omahnila od okna, hitele čez dvorišče, zavila za mljin. Za hipec je prenehalo šumenje, sikanje in prhanje, kakor bi se bilo začudilo, da nekdo prihaja še v zadnjem trenotku. Odprla in zaprla so se vrata, Milena je vstopila.

Vlak se je zopet premaknil, zasmel, in vozil dalje in skrivaj po nizki strugi, kakor bi vozil mrljave.

Nad jezom je obvisela Milenina roka na 'nizkem vrbovem grmu'. Mesec je v tistem hipu zatonil za goro.

Noč pa je bila svetla in topla, v vzduhu je dišalo po spomlad.

Pozno je že bilo, a v sobi pri Majdetu so že sedeli vsi trije in se razgovarjali. Bili so raznati načini. Poklicali je delavec, potegnili so; pred njimi na travni je ležala Polajeva Milena. Velika krava proga je segala preko njene čete.

Tedaj pa je nastal spodaj hipoma šum in krik. Pritekel je Majdet k hlapecu in k delavecem, odprl se je Maričino okno.

Hlapec je zagledal v čisti vodi pod jezom žensko truplo, ki je bilo stisnjeno med jelšnjimi koreninami.

Poklical je delavec, potegnili so; pred njimi na travni je ležala Polajeva Milena. Velika krava proga je segala preko njene čete.

Križaj jo je videl skozi okno. Prebledel je kakor snoči in obstal je na mestu kakor priklenjen. A nato je počasi zlezel skupaj in se sesedel na tleh.

Ko je stopil v njegovo sobo Majdet, ga je našel nezavestnega. Polozil ga je na posteljo ter odredil vse potrebno, da se pokliče zdravnik.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Mariča je stiskla glavo v blazino svoje postelje. Njeno telo se je krčevalo, zavlečeno v soteski.

Majde je bil bleščal kakor stena, trdo stisnjene so bile njegove ustnice, a Marič